

Kmetijstvo.

Kmetijska družba kranjska.

Nova kmetijska podružnica za Spodnjo in Zgornjo Šiško je ustanovljena.

Začasni odborniki so: Za Zgornjo Šiško: gg. Javoršek, Babnik, Zakotnik in za Spodnjo Šiško: Bizjan Miha, Mavrer in Sirnik.

Prvomestnikom je izvoljen g. Mavrer, kateremu gre v prvi vrsti zasluga za ustanovitev podružnice.

Nad 30 posestnikov se je zbralo pretečeno nedeljo v Šišenski čitalnici.

Ob 1/3 uri je pozdravil in predstavil g. Drenik kot prvomestnik čitalnice g. ravnatelja A. Pirca, se mu zahvalil za prihod in ga naprosil za predavanje, omenivši da ima zborovanje koristni namen zasnovati za Šiško kmetijsko podružnico.

V skoraj dveurnem jasnem govoru je. gosp. ravnatelj Pirc podal sliko o narodnem in naprednem kmetovanju, kazal pomankljivosti in priporočal zboljške, povdarjajoč, da treba tudi kmetovalcem si pomagati, kakor so si pomagali znani stanovi delalci itd.

Kapital je mrtva stvar, če ga delo ne oživi. Delavec je torej vreden primerne deležke, od doneskov, katere rodijo delo in denar.

Delavcem se je zatorej marsikaj na bolje obrnilo. Poleg višje plače je z njo skrbjeno ob času bolezni, in tudi za starost in onemoglost se snujejo zavarovalnice.

Tudi kmetu treba misliti ne boljše bodočnost. To si pa kmet naj gotoveje osigura, ako vrednost svoje zemlje in svojega dela bolj spridom izkorišča.

Večji in trajni pridelek doseči, naj mu bo glavna skrb. To pa doseže po dobrem naprednem gospodarstvu.

V ljubljanski okolici, kakor sploh v deželi, ne kaže žita za kupčijo prideljavati in živino vzrejevati, ker se ceneje žito z Banata, Rusije, da celo iz Amerike dovaža, kakor ga je mogoče tu pridelati, in ker ima tukajšna goveja živina le bolj klaverno ceno.

Kmetijstvo v bližni ljubljanski okolici bi se moralo mnogo zboljšati, moralo bi se nekako pošlahtniti, povrtariti.

Naglo razvijajoča se Ljubljana je vlevažen trg za mnogotere pridelke, koji trg bi si morali okoličansko kmeti pridržati.

Glavni dohodek iz Vaših kmetij, pravi nadalje gosp. Pirc, je sedaj mleko. Preti pa tej dobri kupčiji konkurenca.

Kakor notranjske mlekarne že Trst in Reko okrbujejo. Tako je mogoče, da pride po oddaljenih mlekarnih zadrugah mleko v Ljubljano. Da si asigurate trg za mleko, Vam priporočam že danes: mislite na svojo lastno

mlekarno. Gotovo pride čas, ko za tako mleko, kakor se v Ljubljani na trgu prodaja, ne bo kupca, kar se bo v zadružnih mlekarnah dobivalo snažno, čisto in dobro mleko.

Ker je pa mleko odvisno od krme, treba živino krmiti z obilo in dobro hrano. Kolikor mogoče zboljšati krmo je torej najvažnejša zadača.

Pa doseči je le z gnojenjem.

Z mrvo odpeljete t. d. one snovi — železo, apnenk, kajnit, fosforovo kislino i. d. ka je trava izsrkala iz zemlje.

Ako teh snovij zemlja ni dovolj imela, potem je tuli trava slabeja krma, in če se za ono, kar ste odpeljali z travnika ne daste povračila, bo pridelek drugo leto še slabiji, ne le po množini marveč tudi po redivnosti in — vse te slabosti, očitale se bodo pri živini, teletih in mleku.

Tako po mačehovo ravnalo se je s travniki dokler ni „Kmetovalec“ pred 15 leti prišel svariti, podučevati in umetna gnojila priporočevati, s katerimi edino je mogoče domači oslavljeni gnoj zboljšavati.

Umetna gnojitev je torej pokora za stare grehe. Kajnit in fosforova kislina so rastlinam neobhodno potrebni. Ker teh snovij hlevni gnoj ni dovolj imel, tedaj jih tudi pridelki nimajo dovolj.

Umetno gnojenje bo odveč, koder bode zemljišče rodilo krmo, v kateri bo dovolj krepilnih in redilnih snovij, Takrat dal bo domači hlevni gnoj zemlji vseh potrebnih snovij zadostno.

Mnenje, da je kmetovanje prav lahka naloga, je pač velika zmota, dobro kmetovanje je težavnejše in umetnejše kakor marsiktero rokodelstvo.

Brihten fantiček se zuči obrta v 2—3 letih; kmet se ne z uči nikoli. On mora biti poleg marljivega in mislečega gospodarja tudi trgovec, da ve potrebno ob pravem času kupiti, pridelke pa dobro prodati.

Sadjoreji večjo pozornost priporoča g. Pirc. kakor lep kinč so sadna drevja domovju in kako lahko se dobro sadje v Ljubljani drago proda.

Gospod ravnatelj je končal svoj vlezanimiv govor z željo, da bi nova podružnica lepo napredovala in pripomogla k naprednem kmetovalstvu.

Živahna pohvala in zahvala navzočih zborovalcev naj bo gosp. ravnatelju A. Pircu malo zadostilo za veliki trud in v povzdigo kmetijstva.

Kam naj gredo naši živinozdravniki?

Ker izvrši to zimo več slovenskih rigorozantov študije na dunajski živinozdravniški „Kosarni“ in lvovski akademiji, zdi se nam vsekakor umestno, da se nadebudnemu našemu naraščaju na kratko svetuje, kam naj se obrne. Pomanjkanje slovenščine zmožnih živinozdravnikov

naš oratar trdo občuti, le škoda, da se v naših pokrajinah živinozdravniku ne obeta nikaka bodočnost. Le Koroška in Štajerska delata v tem oziru malo izjemo. V prvi so razpisali pred nekaj tedni med drugimi mesti tudi ono v Ziljski Bistrici, Železni kaplji in Pliberku s plačo 500 gld, in z doneski posameznih občin. Ker slovenščine zmožnega prosilca, kateri jedini bi mogel izhajati med slovenskim ljudstvom, ni bilo, ostali sta prvi dve nezasedeni. Omenjati mi je, da vpeljejo Korošci takoj z bodočim letom deželno živinsko zavarovalnico po vzgledu nižjeavstrijske, zatorej ni izključeno, da bi našel živinozdravnik, ki bi se razumel z ondotnim ljudstvom hvalen delokrog.

Na slovenskem Štajerskem se je razpisalo tekoče leto dvoje državnih in sedmerj deželnih služb, toda med vsemi kompetentij smo našli samega celega Slovenca in spopolniti so se morala z jedino izjemo s prosilci, nevesčimi slovenščine. Dasi tudi na Štajerskem niso razmere za živinozdravnika ugodne, vendar najde tukaj vsaj pri deželnem odboru nekaj zaslonbe.

Obeta se, da se deželnim živinozdravnikom plača izboljša in se jim preskrbi za primernejše plačan posel.

Nekateri optimisti so že sanjali, da so se na Kranjskem vremena živinozdravnikom zjasnila, pa so se bridko ušteli, kar najboljšo svedoči izjava c. kr. deželnega živinozdravnika v živinozdravniškem glasilu. Sicer pa se tudi ne štejejo kompetentnim o tem razmotrivati, in reklo bi se sove poditi v Atene, ako bi kolegu odsvetovali na Kranjskem poskusiti srečo, ker se to na merodavnejšem mestu že itak zgodi.

Na Primorskem tudi tožijo, da ni dobiti slovenščine in hrvaščine zmožnih živinozdravnikov. Nameščajo se Italijani, s katerimi se narod ne razume. No pa vsaj se je izrazil ugleden naš „rodoljub“, da ne trebamo živinozdravnikov poliglotov, ker živalski jezik je celo blaznim umljiv.

Prestaja nam še slovanski jug, ki je postal marsikateremu našemu izobražencu druga domovina. Lepemu številu naših uglednih živinozdravnikov je dala kruha, Hrvaška, Dalmacija in Bosna. Najmlajši naraščaj teži še dalje, v Srbijo in Bulgarijo, kar popolnoma odobravamo.

Dasi so razmere za živinozdravnika osobito na slovenski zemlji skrajno neugodne, da po nekd neznosne, vendar bi svetovali mlademu naraščaju nekoliko potrpi ljenja, vsaj so vajeni pomanjkanja, zaničevanja in slabega ravnanja. Mogoče se vendarle kdaj spomnijo merodavni faktorji, da si niso veliko koristili s tem, da so gotovemu stanu nalagali najtežja bremena in največjo odgovornost in mu ob enem zanikali pravico do skromnega obstanka. Jedno nas včasih nekoliko navdaja z zadoščenjem: o zadnjih letih se ni oglasil niti eden Slovenec za živinozdravniške študije. Naše svarilo ni ostalo glas vpijočega v puščavi, in to je tudi tukaj.

Novice.

— **Osebne vesti.** Sodni pristav v Ajdovščini g. M. Fabijan je imenovan okr. sodnikom v Kobaridu, sodni pristav v Tolminu g. Henrik Lašič pa je premeščen v Ajdovščino. Konceptnim praktikantom extra statum pri mestnem magistratu ljubljanskem je imenovan g. Miljutin Zarnik. — Ministrski podtajnik g. dr. Fran Heinz je imenovan ministrskim tajnikom. Začasni profesor v Kopru g. Josip Žilih je imenovan definitivnim. — Sodni pristav v Slovenski Bistrici g. Ludovik Wenedikter je imenovan sodnim tajnikom pri okrožnem sodišču v Mariboru. Sodni pristav v Laškem trgu g. Hubert Wagner je imenovan okrajnim sodnikom v Šmarju pri Jelšah okrajni sodnik v Šmarju pri Jelšah dr. Junij Krištof je premeščen v Železno Kapljo.

— **Cerkvene vesti.** Premeščeni so č. g. Josip Vrankar, kaplan v Kranjski gori, v Št. Vid pri Zatični, č. g. Jernej Bernard, kaplan v Sv. Križu pri Litiji, v Trebnje, č. g. Janez Jane, kaplan na Dolih, k Sv. Križu pri Litiji, č. g. Janez Godec pa je nameščen kot kapelan v Kranjski gori.

— **Iz dež. šolskega sveta.** Definitivni učitelj in vodja jednorazrednice v Češnjici g. Fr. Delcott je premeščen na jednorazrednico v Okrožnem brdu. Jednorazrednica v Radečah na Gorenjskem se razširi v dvorazrednico.

— **Častnim meščanom** je bilo v škofjeloškem občinskem svetu soglasno izvoljen župan gosp. Valentin Sušnik.

— **Orožniki** so zadnje dni dobili nova pokrivala. Namesto klobukov nosijo sedaj „pickelhavbe“. Vse po pruskem vzgledu — to je avstrijska parola.

— **Blagoslovljenje novega gimnazijskega poslopja** v Ljubljani se je vršilo v soboto opoldne prav slovesno. Poslopje je blagoslovil g. knezoškof dr. Jeglič.

— **Bela zastava** je vihrala od 1. do 7. t. m. raz poslopja okrajnega sodišča v Litiji v znamenje, da so ječe prazne.

— **V vlaku** povila je te dni na ljubljanskem kolo-dvoru neka ženica.

— **Javno transparentno uro** dobi v kratkem stolpič na ljubljanski mestni hiši.

— **Obsodba celjske policije.** Razprava proti hišnemu posestaiku g. Žimnjaku v Celju, katera se je vršila na tožbo celjske policije, je imela za poslednjo nepovoljen izvir. Izprijanje orožnikov je namreč dokazalo resničnost njegove trditve, da so celjski nemški izgretniki razsajali pred njegovo hišo pod asistenco policije in je bil gospod Žimnjak radi te dolžitve oproščen.

— **Šolo** so zaprli v Litiji, ker se je v nadučiteljivi rodbini pojavila difteritika.

— **Ljubljanski občinski svet** je v zadnji seji sklenil najeti pri mestni posojilnici za sedaj 450000. gld. po 4.4%. Ta svota se porabi tako le: za mestni dom 120.000 gld., za novo ubožnico 20000 gld., za ljudsko kopel 20000 gld., za deklško osemrazrednico pri Sv. Jakobu 60.000 gld. in za razširjanje elektrarne 200000 gld.

— **Ivan Perdan** †. Pogreb pokojnega predsednika trgovske in obrtniške zbornice Ivana Perdana je pokazal, kako spoštovan je bil pokojnik v vseh narodnih krogih. Truplo je pred hišo blagoslovil gospod knezoškof, pogreb pa je ob obilno azistenci vodil šentpeterski župnik g. Malenšek. Pel je pri hiši in v cerkvi „Slov. trgovsko pevsko društvo“. na grobu pa pevsko društvo „Slavec“. Med drugimi so pokojniku izkazali